

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, єДНАЙТЕСЯ!

ОДЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
НАУКОВА  
БІБЛІОТЕКА  
ІМ. І. І. МЕЧНИКОВА

# ЗА НАУКОВІ КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

РІК ВІДАННЯ

XXXVIII

№ 13 (1071)

7 КВІТНЯ

1972 р.

Ціна 2 коп.

Наукові

## РУБЕЖІ СТУДЕНТСЬКОГО СЕМЕСТРУ

### КОМСОМОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

На черговому засіданні комітету комсомолу університету було заслушано інформацію заступника секретаря комітету комсомолу Віктора Комарчева про підготовку до ХХVIII студентської наукової конференції.

Член бюро ЛКСМУ юридичного факультету Ю. Тофан повідомив членів комітету про шефську роботу комсомольців факультету з школами міста та області.

Про з'язок комсомольських бюро факультетів з студрадами гуртожитків розповіли В. Отрешко, І. Рогожинський.

На засіданні комітету був підданий критиці штаб «Комсомольського прожектора» університету, який ще й досі не приступив до виконання своїх обов'язків.

\* \* \*

Нешодавно закінчився огляд-конкурс самодіяльних художніх колективів вузів Центрального району. Колектив нашого університету визнано найкращим, йому присуджено I місце, вручене вимпел переможця.

## ЕПОПЕЯ МУЖНОСТІ І ГЕРОЇЗМУ

На історичному факультеті напередодні 28-ї відставці, доцент Р. П. Агриков у своєму вислові відзначив, що від німецько-фашистських загарбників з ініціативи кафедри історії рактеристики відбулося обговорення фільму-епопеї «Визволення». Найбільша 14-а аудиторія була переповнена студентами. Участь в обговоренні брали студенти, а також професор М. Ю. Раковський, доценти П. І. Воробей, П. Г. Чухрій, П. А. Некрасов, Н. І. Калюжко та інші викладачі історичного факультету.

Гвардії полковник у фільмі автори, про виступі на деякі недоліки відставці, доцент Р. П. Агриков у своєму вислові відзначив, що від фільму, його величезну уваженнями, що у фільмі від фільму, дав характеристику заключному етапу Великої Вітчизняної війни. Схвилювано й емоційно, із пізнавальну й виховну мі не показаний типовий значимість. Ми, молодь образ радянського солдата, який виніс на своїх плечах тягар війни. У багатьох виступах студентів Сорока, Белоенко, Іванніков, Хоментовський, Терещенко, Б. Т. Лобашевський. Вони говорили про високі якості радянських бойові якості радянських воїнів — героїзм, мужність, гуманність, які наук Р. А. Басов вказав риків. В. ЧУМАК.

## День мехмату

Веселий, яскравий, ніби тисяча сонячних «зайчикив» — таким запам'ятався цей день студентам мехмату. Першокурсників посвятили в студенти, прийняли в славетну «державу Мехматянську», нагородили гербом факультету — значком з зображенням інтегралу.

З хвилюванням готовувалися до цього дня, виконуючи «деканський указ грізний», що був вивішений у коридорі. З трепетом читали: «Якщо же в краю мехматянському повелося і в ся год створить празднество буйное во славу факультета Великого мехматом величайшого!».

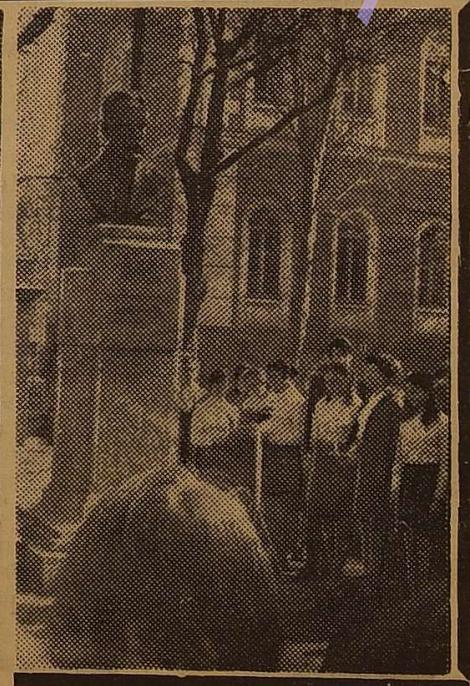
З неприхованим ентузіазмом розучували на великій перерві гімн математичної країни. Весь час попадались стурбовані «новачки», які повторювали про себе, як молитву:

«Математика — богиня наша,  
А мехмат — священный край наук.  
Здесь живем по принципу Лагранжа  
По Евкліду мы сверяем свой досуг».

«Так! Всі нетерпляче чекали цього дня. I от він прийшов...»

Продовження розповіді про свято мехмату — на третьій сторінці.

На фото: святе мехмат.



## СТУДЕНТСЬКА НАУКОВА

6 квітня відкрилася ХХVIII студентська наукова конференція нашого університету, присвячена 50-річчю утворення СРСР, що буде тривати три дні.

Ця конференція — знаменна подія в житті університету. Одним з важливих аспектів її — розвиток багатонаціональної єдиної радянської науки. Тут головне — вміти показати спільність її, внутрішню єдність, соціалістичну суть і її свое-рідність. Це особливо важливо для гуманітарних секцій.

В нашему університеті навчаються представники всіх п'яtnадцяти республік нашої Вітчизни, крім того, до нас приїхали гости — студенти з багатьох республік. Серед них — росіяни, латиші, киргизи, башкири. Всього 70 гостей прийма в цьому році університет. I, звичайно, кожний з них буде гідно представляти науку в загальній соціалістичній суті i в усій її національній своєрідності.

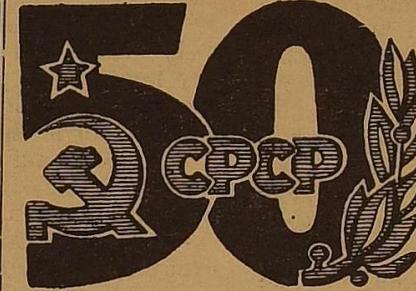
Комітет комісому університету підготував для гостей цікаву програму ознайомлення їх з університетом і з містом.

Два дні триватимуть секційні засідання конференції.

З усієї кількості робіт секцій, що будуть заслухані, по-винні кращі рекомендувати на районний огляд студентських наукових робіт.

Наш університет повинен взяти активну участь в конкурсі, що має відбутись.

На ХХVIII студентську наукову конференцію представлено багато цікавих, оригінальних наукових робіт.



Закінчились дні абхазької поезії в Одесі.

На фото А. Бабакова та О. Левіта ви бачите абхазьких поетів зі студентами й викладачами філологічного факультету. Вгорі — студенти схваляють вірші.



## КОРИСНЕ СПІЛКУВАННЯ

В останніх числах березня група студентів нашого університету перебувала в Кишиневі, де брала участь в роботі ХХV наукової студенцької конференції Кишинівського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. В. І. Леніна.

Делегація студентів в складі семи осіб взяла участь в роботі пленарного засідання, а потім — секцій.

Цікавими її змістовими були наукові доповіді, представлені на конференцію нашими студентами. Особливо бурхливі обговорення викликали доповідь студента V курсу історичного факультету М. Березницького «Бойова співдружність російського і українського народів в період громадянської війни» (науковий керівник професор М. Ю. Раковський), студента IV курсу юридичного факультету В. Шибуляєва «Відмежування розбою від бандитизму й грабежу, поєднаніх з насильством» (науковий керівник доцент К. І. Удалих).

Великий інтерес викликали доповіді студента III курсу історичного факультету В. Красовського «Економічні та культурні зв'язки УРСР і РРФСР напередодні утворення СРСР», студента V курсу фізичного відділення Г. Лібова «Теорія торцевих транзисторів» та інших.

Студенти з нашого університету під час перебування в Кишиневі ознайомились з пам'ятниками столиці Молдавської РСР, з життям і побутом своїх колег — студентів КДУ, запросили їх взяти участь в роботі ХХVIII студенцької наукової конференції нашого університету.

# ОГОЛОШУЄТЬСЯ ПРИЙОМ

З 20 квітня починає свою роботу приймальна комісія. Як відомо, в цьому році у правила прийому до вищих училищ закладів внесені значні зміни.

У НІВЕРСИТЕТ готує висококваліфікованих спеціалістів, теоретично і практично підготовлених для роботи в вузах, наукових установах, органах народної освіти, в різних галузях народного господарства.

Університет приймає на такі факультети і специальні:

а) **НА ДЕННЕ НАВЧАННЯ:** механіко-математичний (математика, прикладна математика), фізичний (фізики, астрономія), біологічний (біологія, фізіологія, зоологія і ботаніка); геолого-географічний (географія, гідрогеологія і інженерна геологія); хімічний (хімія); історичний (історія); філологічний (українська мова і література, російська мова і література); романо-германської філології (англійська, німецька, іспанська, французька мова та література); юридичний (правознавство).

б) **НА ВЕЧІРНЕ НАВЧАННЯ:** математика, механіка, фізика, хімія, біологія, географія, історія, російська мова і література, українська мова і література, романо-германські мови і література (англійська, німецька, французька та іспанська), правознавство.

в) **НА ЗАОЧНЕ НАВЧАННЯ:** математика, біологія, зоологія і ботаніка, географія, історія, російська мова і література, українська мова і література, романо-германські мови і література (французька, англійська та німецька), правознавство.

В університеті є підготовче відділення, на яке приймаються молоді робітники й колгоспники з трудовим стажем не менше одного року за направлениями підприємств, колгоспів, радгоспів, а також демобілізованих із Збройних Сил за направлениями військових частин. Термін навчання 8 місяців. Особи, які закінчать підготовче відділення й успішно складуть випускні іспити, зараховуються на I курс відповідного факультету без вступних іспитів. Прийом заяв з 1 жовтня по 10 листопада. Початок заняття з 1 грудня.

Вступники на денні, вечірні і заочні навчання складають іспити з таких дисциплін:

На хімічний факультет — з українською або російською мовою і літературі (письмово), хімії (усно), математики (усно), фізики (усно).

На механіко-математичний факультет з українською або російською мовою і літературі (письмово), математики (письмово і усно), фізики (усно).

На фізичний факультет з українською або російською мовою і літературі (письмово), фізики (усно), з математики (усно і письмово).

На біологічний факультет з українською або російською мовою і літературі (письмово), біології (усно), математики (усно), хімії (усно).

На геолого-географічний з спеціальністю географія з українською або російською мовою і літературі (письмово), географії (усно), математики (усно), історії СРСР (усно), з спеціальністю гідрогеологія і інженерна геологія з українською або російською мовою і літературі (письмово), математики (письмово і усно), фізики (усно).

На філологічний факультет — український відділ: з українською мовою і літературі (письмово і усно), іноземною мовою (за вибором, усно), історії СРСР (усно); російський відділ: з російською мовою і літературі (письмово і усно), іноземною мовою (за вибором, усно), історії СРСР (усно).

На факультет романо-германської філології — з українською або російською мовою і літературі (письмово і усно), іноземною мовою (усно), історії СРСР (усно).

З новими правилами прийому у вузі на 1972—73 учбовий рік знайомить проректор по учбовій роботі нашого університету доцент Д. І. Поліщук.

На історичний і юридичний факультети — українською або російською мовою і літературі (письмово і усно), історії СРСР (усно), іноземною мовою (за вибором, усно).

Нагороджені по закінченню середньої школи золотою (срібною) медаллю або ті, що закінчили середні спеціальні училища з дипломом з відзнакою, складають встановлені іспити тільки з однієї із дисциплін. При складанні екзаменів (як письмово, так і усно) з цієї дисципліни з оцінкою «п'ять» вони звільняються від дальнішого складання екзаменів, а при одержанні оцінки «четири» або «три» складають іспити з усіх відповідних дисциплін.

Всі вступники складають письмовий вступний іспит з українською або російською мовою і літературі у вигляді твору.

Зарахування на основі конкурсного відбору, при якому враховується середня арифметична оцінка з усіх дисциплін із документу про середню освіту, проводиться в такому порядку:

#### A. НА ДЕННЕ НАВЧАННЯ:

1) особи, які мають не менше двох років стажу практичної роботи, а також звільнені в запас військовослужбовці, що прослужили на військовій службі не менше двох років;

2) особи, які не мають стажу практичної роботи або мають стаж менше двох років.

При цьому в першу чергу зараховуються:

— ті, які направлені безпосередньо підприємствами і установами (направлення форма № 3);

— на біологічні спеціальності — ті, які постійно проживають у сільській місцевості і мають стаж практичної роботи за обраною в університеті або спорідненою спеціальністю.

#### Б. НА ВЕЧІРНЕ І ЗАОЧНЕ НАВЧАННЯ:

1) в першу чергу особи, які працюють по обраній в університеті або споріднений спеціальності, якщо вони працюють за цією спеціальністю не менше шести місяців, а також звільнені в запас всі військовослужбовці. Переважним правом користується направлена підприємствами і організаціями (направлення форма № 4);

2) на місця, які залишились, зараховуються вступники, характер роботи яких не відповідає обраній в університеті спеціальності.

Вступні іспити проводяться за програмою середньої загально-освітньої школи.

До заяви додається такі документи: 1. Документ про середню освіту (оригінал). 2. Характеристика для вступу в університет. 3. Чотири фотокарточки розміром 3×4 (без головного убору). 4. Медична довідка (форма № 286).

Паспорт, військовий квиток або приписне свідоцтво вступаючий пред'являє особисто, прибувши до університету.

#### ЗАЯВИ ПРО ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТУ ПРИЙМАЮТЬСЯ:

На денні навчання — з 1 по 20 червня по 31 липня, на вечірнє і заочне навчання — з 20 квітня по 31 липня.

#### СТРОК ВСТУПНИХ ІСПИТИВ:

На денні навчання — з 1 по 20 серпня, на заочне і вечірнє навчання — в два потоки: з 1 по 20 червня і з 1 по 20 серпня.

Місце складання іспитів — м. Одеса.

Строк зарахування до складу студентів: на денні навчання — з 21 по 25 серпня, на вечірнє і заочне навчання — з 21 по 30 серпня.

Університет має гуртожитки і їдальні.

Заяви і всі необхідні документи надсилають поштою або подавати особисто в приймальну комісію університету на адресу: м. Одеса, вулиця Петра Великого, 2.

15 квітня — Всесоюзний Комуністичний суботник. Весь народ нашої країни, в тому числі й колектив університету з ентузіазмом труditиметься в цей день на благо Вітчизни, 50-річчя якої ми відзначаємо.

Про етимологію слів «субота», «суботник» та «Комуністичний суботник» й розповідається сьогодні в нижче опублікованій замітці.

## СУБОТНИК.

СЛОВО  
ПРО СЛОВО

## КОМУНІСТИЧНИЙ СУБОТНИК

Слово **субота** чи **субота** відоме в усіх сучасних слов'янських мовах. З'явилось і поширилось воно в них із прийняттям слов'янськими народами християнства. Східні та південні слов'янські слово **субота**, **субота** запозичили з грецької мови (гр. *σαββάτον*), а західні — з латинської (лат. *σαββατούμ*). Однак, і греки, і латиняни це слово в свою чергу запозичили з давньоєврейською мовою, в якій воно звучало як **שַׁבָּת** і вживалось у значенні «день відпочинку, спокою, свято». У слов'янському слово **субота** чи **субота** почало вживатися та і тепер вживается в значенні «шостий день тижня, день перед неділею». Така в коротких рисах історія слова **субота**, від якого вже на слов'янському грунті утворилося слово **суботник**.

Слово **суботник** у значенні «людина, що в суботу відпочиває» вперше, мабуть, було утворене в староболгарській мові. У східних слов'янських слово **суботник** почало вживатися, очевидно, пізніше.

Вживалося воно тільки в культово-релігійній лексиці і в таких значеннях:  
**суботник** — 1) поминальна книга, яку в монастирях читали тільки в суботу; 2) невеликий дзвін, у який дзвонили тільки в суботу, збираючи віруючих у церкву до вечірньої відправи, молитви; 3) розколиник, член релігійної секти, який за свято визнавав суботу, а не неділю.

Після Жовтня слово **суботник** у наведених вище значеннях стало цілком очевидним для всіх архізмом. Воно набуло нового значення. І сталося це так.

У суботу 10 травня 1919 року робітники-комунисти і позапартійні Московсько-Казанської залізниці увечері вийшли на додаткову, надурочну і безплатну роботу,

**А. А. МОСКАЛЕНКО**, доцент.

Нещодавно на філологічному факультеті відбулася цікава зустріч студентів і викладачів з видатним українським поетом-гумористом Степаном Олійником. Він розповів про свою творчість, з якою вже давно знайомі. І ссс, живий С. Олійник, разом зі студентами слухає в їхньому ж виконанні свої байки та гуморески.

В кінці зустрічі С. Олійник прочитав кілька нових творів і побажав студентам успіхів в житті і навчанні.

Фото А. Бабакова.

Цю рецензію, як найбільш вдалу характеристику методу «Капіталу», Маркс наводить у післямові до другого видання першого тому «Капіталу». Відгукнулися на «Капітал» і «Отечествені записки» (1872, № 4, априль). Отдел «Современное обозрение». Анонімним рецензентом в цьому журнальному виступив відомий народник М. К. Михайловський. На журналі стоять печатка бібліотеки Одеського університету.

За далеко не повними даними, тільки за 70-і роки XIX ст. в російській пресі було надруковано понад 150 рецензій, статей і спогадів про Маркса.

К. Маркс писав Ф. А. Зорге: «В России, где «Капитал» больше читають и ценят, чем где бы то ни было, наш успех еще значительнее» (К. Маркс, Ф. Энгельс. Сочинения. Изд. 2-е, т. 34). Російське видання «Капіталу» було предметом вивчення в одеських гуртках, учасниками яких були студенти (Уроева А. В. «Книга, живущая в веках», М., «Мисль», 1967).

Однак, погляд уряду на марксизм вже на початку 80-х років значно змінився і в списку книг, які заборонили видавати з бібліотек, складених в 1884 році, фігурує і в том «Капіталу» К. Маркса («Дела и дни», 1920, кн. I). З 80-х років XIX століття до

## „Капітал“ в науковій бібліотеці

(ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ ВИХОДУ В СВІТ ПЕРШОГО РОСІЙСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ І ТОМА «КАПІТАЛУ» К. МАРКСА).

Волоцьким народником Германом Олександровичем Лопатіним, який був особисто знайомий з К. Марксом.

Закінчили переклад Г. О. Лопатіну не довелось, бо він був заарештований за намагання візиту з сибірського заслання М. Г. Чернишевського. Переклад «Капіталу» був завершений другогом Г. О. Лопатіна — революційним народником, який став постійним представником бібліотек фахультетів університету («Основные правила бібліотеки ІНУ», Одеса, 1903, с. 5).

Відомо, що першими читачами і пропагандистами «Капіталу» в Росії, були, з одного боку, буржуазно-ліберальні професори політ econомії та філософії, з іншого — революційні народники.

Очевидно, єдиною особою, яка могла за пропонувати бібліотеці придбати цю книгу, міг бути Михайло Мартинович Вольський, який керував кафедрою політ econомії університету.

# День межмату



## Як все почалось?

Спочатку все було, як завжди. Керуючись виразними вказівками, добираємося до інтернатального спуску і знайомим коридором приходимо до «Будинку № 78», де вже зібралось веселе межматяnske плем'я. Як завжди, і цей день розпочався з математичної лекції, яка поглибила й закріпила наші знання про те, як за допомогою нехитрих вправ (читання вголос матааналізу) приділали ту необхідну гнучкість мови, за допомогою якої студент складає іспит, зовсім не знаючи відповіді на питання квітка.

Лекція вразила своєю глибиною й розмахом. Ми прослідували розвиток математики від рабовласницьких часів до наших днів.

Глибока й змістовна лекція торкнулась і наболілих питань філософії, а саме: що важливіше, «фізика» чи «лірика»? Через те, що це питання часто зводиться до взаємовідношень філологів і математиків, то, проаналізувавши

ряд факторів і зробивши відповідні висновки, ми вивели формулу, що цілком вирішала це питання на користь межматян.

Прослухавши лекцію, ми відчули незвичайний приплив енергії і сил і віріли віддати всі ці сили на вивчення математики «волого да около».

Ще більше повірили ми в працездатність нашого вибору професії, коли розпочалось посвячення в студенти. До затишного залу під звуки органу увійшла процесія зі свічками, хоругвами, свяшеними лозунгами, як то: «Лучше переплати, чим недостать», «Стипендія — не роскошь» тощо.

При свічках процесія обступила стіл, куди урочисто були покладені предмети культу: 3 томи Фіхтенгольца і 2 томи Бухгольца.

Поклавши 2 пальці на 3 томи Фіхтенгольца і 3 пальці на 2 томи Бухгольца, ми виголосили межматянську клятву, після якої виконали наш славний гімн.

## «Світильник разуму за жечь!»

До пам'ятника Ляпунова кроївали юрба новоспечених студентів. Тут вони зустрілись з випускниками минулого року, які розповіли про своє життя-буття. Від



Справа: 1. «Світильник разуму за жечь». 2—3. У святкуванні дня межмату активну участь взяли німецькі студенти. 4—5. КВК. Змагаються викладачі та студенти. Внизу зліва: прес-конференція. Фото студентів Ю. Бенд-Діттера, К. Берхольда та Ю. Савчука.

Великої Жовтневої соціалістичної революції за рішенням правління університету на тонах «Капіталу» ставили штамп «Не подлежить видаче».

В бібліотеці є також Санкт-Петербурзьке видання «Капіталу» книжкового складу М. С. Аскарханова 1898 р. і О. М. Попової 1906 р. З післереволюційних видань в бібліотеці представлені: петроградське видавництво «Регіна» 1918 року, московське видання 1920 року (четвертий том «Собрания сочинений» К. Маркса і Ф. Енгельса), перший повний переклад на українську мову першого тому «Капіталу» харківського видання 1917 року і всі наступні видання першого тому «Капіталу» К. Маркса.

Ідея К. Маркса залишила глибокий відбиток у умах студентства Новоросійського (Одеського) університету. Про це переконливо свідчить напис на вінку, покладеному на могилу К. Маркса: «Карлу Марксу, заснователю «Капіталу» і основателю Міжнародного Товарищества Рабочих, от групи соціалістов Одесского университета, его учеников и последователей».

О. НОТКІНА, В. ФЕЛЬДМАН, співробітники наукової бібліотеки ОДУ.

## Яке запитання, така й відповідь

В невимушений і життерадісний обстановці пройшла прес-конференція студентів і викладачів. В цьому диспуті екзаменаційний ті, хто екзаменувався, помінялися ролями. Радісно відзначити, що викладачі з честю втримали важке випробування, яке випало на їх долю. Ось як це виглядало.

— Тов. Кіро! Як з класика стати прикладником?

— Більше прикладатись до ЕОМ.

— Тов. Гаврильченко! За скільки днів ви вивчили аналітичну геометрію?

— Я вчив її в декілька періодів. Самим продуктивним з них були 4 дні напередодні іспиту.

— Тов. Шмандін! Я гість з Інституту народного господарства.

Скажіть, чи можна знизити вищу математику до арифметики, щоб нам було легше рахувати?

— Сильніше понизити вищу математику, ніж зробили це в Інституті народного господарства, не можна!

— Тов. Тихоненко! За що так мукаєте?

— За вас, рідненьких!

і т. д., і т. п.

Таким чином, конференція пройшла з великим ентузіазмом. На жаль, ми не взмозі вмістити в своїй кореспонденції всі ті запитання і відповіді, якими був насичений цей турнір. Приходьте до нас наступного разу, і ви все почуєте самі.

## КВВ+КВС=КВК

Спочатку виступили хлопці й дівчата з НДР, як завжди весело дотепенно. До Дня межмату вони склали веселі куплети.

І ось КВВ. Шпати дотепності скрестили: команди веселих викладачів (КВВ) і веселих студентів (КВС). Цього разу КВВ повністю виправдала свою назву, вигравши поєдинок у КВС.

Як капітан викладачів П. Д. Варбанець, так і всі учасники команди підкорили зал своєю дотепністю й кмітливістю. Іх виступи були прослікані глибокою повагою і любов'ю до студентів. Про це свідчать такі слова: «Студент володіє розумом настільки тонким, що його іноді не видно».

Команда КВС намагалась не відставати від КВВ. Вона зуміла довести свою глибоку любов до

викладачів. Вона створила цілий палеонтологічний музей, в якому немало місце було приділено викладачам. На місці, де раніше стояли саблезубі тигри, студенти спорудили пам'ятник невідомому заступнику декана.

На КВВ їх справа не закінчилася. 2 квітня відбулась футбольна зустріч на університетському стадіоні. І тут викладачі виявилися сильнішими. Матч закінчився з рахунком 4:3 на користь КВВ.

Але, звичайно, в цьому турнірі головний приз завоювала дружба. Адже, навіть в гімні межмату співася:

«Вечний спор: студент-преподаватель  
В пользу дружби навсегда  
здесь разрешен».

## Квітневий вогник

2-го квітня студенти і викладачі межмату зустрілися на традиційному вогнику. Присутніх привітав танцювальний колектив університету «Мозайка», чоловіча половина якої вразила своєю витонченістю і грацією, що підкреслювалась максі-спідницями. Зустрілись ми і з неповторним МТС, що «є тільки на межмату».

На вогнику були присутніми наші гости з Ленінградського, Кишинівського, Харківського та ін-

ших університетів. Гості й хазяї обмінялись пам'ятними подарунками, веселими привітаннями. Цей вогник зміцнив нашу дружбу, якій не страшна відстань.

Веселе, сонячне свято неможливо забути. І нам залишається від усього серця подякувати комсомольському бюро факультету, яке організувало «свято сміху» на межмату перший день».

Г. ГРОШЕВА.

## СТУДЕНТ І ШКОЛА

Пройшла педагогічна практика в школах міста. По-різному зустрічали студентів-практикантів в школах: в одних виявляли доброчільствість, шире бажання допомогти майбутнім колегам, передати свої багатій досвід, і так було в переважній більшості шкіл. Але було й інше. В сьогоднішній замітці автор розповідає про останній випадок. Оскільки в замітці є ряд пропозицій, цікавих думок, редакція вирішила надрукувати її.

Закінчилася педагогічна практика. Хочеться поговорити тільки про те, як приймали нас в одеських школах.

На жаль, не в усіх школах зустрічали практикантів так, як нам би цього хотілось. Я вже писав про це в газеті. Сьогодні хочеться поговорити про все детальніше — про практику в школі № 3.

У багатьох з нас ще до початку практики склалось враження, що студенти в школі — незнані гости. На зборах перед практикою методисти говорили: «Якожа рідше попадається на очі вчителям, не суньте до них з питаннями, не сидіть у вчительській, не товчіть-

любить свій предмет і допомагає тим, хто буде його викладати. Але все ж таки частину своєї уваги можна було б перенести на інших практикантів.

Учні, помічаючи недбале ставлення до нас з боку вчителів, не звертали на нас уваги. Іноді на уроках і на перервах нам доводилося вислухувати такі відповіді на наші зауваження: «А хто ви такий? А яке вам діло?»

Нам доводилось чути від вчителів й таке: «Ви ще студенти. Тому ми не можемо вам дозволити втрутатись в наші шкільні справи. Інша справа, коли б до нас прийшли молоді вчителі з дипломом в кишені. Тоді, будь ласка, працюйте».

По-перше, ми й не збиралась втрутатись в шкільні справи, а просто хотіли більше познайомитись з життям школи. По-друге через рік, півтора ми будемо молодими вчителями з дипломами в кишені. А по-третє, ми розмовляли з такими молодими вчителями. І ось що один з них — фізик, до речі, випускник нашого університету, сказав: «Дуже важко працювати. Всі вважають, що студент

теті. Тепер мене не вчать, а з мене питають».

З розмов з цим іншими молодими вчителями ми зрозуміли: потрібно зараз вчитись якомога більшому. Багато чому ми навчилися під час практики. Але пізнані більше, якби в кожній школі вчителі ставилися до нас з належною увагою. Велику допомогу надали нам методисти університету Л. М. Лосева, В. О. Фабіанська. Але якщо ми вдячні всім факультетським методистам, то не можемо сказати того ж про викладачів кафедр педагогіки і психології.

За кожним з них було закріплено по декілька груп з різних факультетів, які проходили практику в різних школах. Тому бачили ми їх дуже рідко. Наприклад, студенти-філологи, які працювали в школі № 3 на другій зміні, всього три рази зустрічались з методистами кафедри психології. Студенти так і не могли добитись необхідних для них консультацій. Не завжди тактовно поводили себе на уроках студенти-працівники кафедри психології.

Зарах на всіх факультетах підводяться підсумки педагогіки. І. ЦЕПЕНЮК, четвертого курсу філологічного факультету



# Студенти—гости колгоспників

Сонячним ранком 26 березня університетський автобус, що ледве вмістив велику концертну бригаду хімічного факультету, віз хлопців і дівчат в підшефний колгосп «Родина» Арцизького району. Шлях далекий, але спати і нульгувати не довелось ні кому. Чотирьохгодинну поїздку використали для репетиції. Знову й знов обмінювались враженнями про пройдений конкурс, про факультетський «День хіміка», що проводиться в два етапи: перший етап — «День хіміка» на селі, проведення якого й було призначено на цю неділю, а 13 травня — другий етап факультетського «Дня».

В колгоспі нас зустріли добре, об'їви оголошували про приїзд агітульбригади хі-

мічного факультету університету. Клуб був переповнений віщерть. Глядачі різного віку — від наймолодших до самих старих.

Доцент кафедри фізичної хімії О. Н. Софронков розповів присутнім про історію і традиції нашого університету, про наукову роботу, яку ведуть вчені, викладачі й студенти ряду факультетів, про цікаві відкриття останніх років в галузі хімії і про перспективи розвитку хімії на хімічному факультеті в світлі рішення ХХІV з'їзу КПРС. На заключення випускники сільської школи були запрошенні до нас на факультет для ознайомлення з лабораторіями, з умовами вступних іспитів.

Потім сцена була надана

учасникам художньої самодіяльності. Часто виступи перевивались аплодисментами, вибухами сміху. Сподобався виступ театральної студії, яка показувала багато веселих мініатюр на студентські й побутові теми, враховуючи бажання глядачів.

Після концерту голова колгоспу подякував сім нам і запросив нас приїхати часіше.

Пісно ввечері повертались хлопці й дівчата додому. В дорозі лунали веселі пісні, ніби й не було позаду 300 кілометрів не зовсім доброго шляху.

Л. ТЕПМАН,  
засідівочна культсектором  
комсомольського бюро  
хімічного факультету.



НА ЧЕСТЬ 50-РІЧЧЯ  
УТВОРЕННЯ СРСР ОГО-  
ЛОШУЄТЬСЯ  
**КОНКУРС**  
НА КРАЩІ

ОПОВІДАННЯ,  
НАРИС,  
КОРЕСПОНДЕНЦІЮ,  
ВІРШ,  
ФОТОГРАФІЮ,  
МАЛЮНОК,

під девізом «Союз непорушний республік вільних».

В матеріалах, надісланих на конкурс, повинна розкриватись ідея дружби народів Радянського Союзу, успіхи нашої країни у всіх галузях: промисловості, сільському господарству, науці, громадському житті.

Встановлено такі премії:

дvi первих — по 35 карбованців,  
дvi других — по 20 карбованців,  
дvi третіх — путівки на пільгових умовах.

Приймаються матеріали про життя групи, курсу, всього нашого колективу, колгоспу, радгоспу, рідного села, міста, в якому ми живемо.

У конкурсі можуть взяти участь всі студенти, викладачі, співробітники університету.

Кращі матеріали друкуються в університетській багатотиражці.

Підсумки конкурсу підбиваються двічі — 5 травня, до Дня преси і 25 грудня 1972 р.

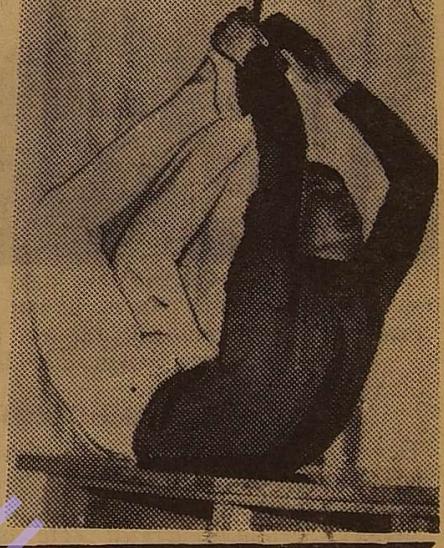
Матеріали на конкурс приносите чи надсилайте до редакції газети «За наукові кадри», вулиця Шепкіна, 12, з поміткою «На конкурс».



На огляді-конкурсі художньої самодіяльності.

1. Співають німецькі студенти. 2. Акробатичний етюд.

Фото Ю. Савчука.



ПОВЕРТАЮЧИСЬ  
ДО НАДРУКОВАНОГО

В газеті за 17 березня ц. р. надруковано звіт про огляд-конкурс художньої самодіяльності факультетів. В репортажі з огляду не досить глибоко проаналізовано виступ колективу самодіяльності історичного факультету. Редакція зробила зауваження автору репортажу щодо серйозності підходу до аналізу подій, які він описує. Зауваження були враховані.

Ректорат, партком, профком університету з глибоким сумом сповіщають про смерть кадрового робітника, пенсіонера ГЛІНСЬКОГО Олександра Васильовича

Ректорат, партком, профком, кафедра історії КПРС висловлюють співчуття старшому викладачеві Є. І. Дятлову з приводу важкої втрати — смерті матері Олени Федорівні.

## ВЕСНЯНІ СТАРТИ

В холодну, вітряну неділю 2 квітня в парку відпочинку ім. В. І. Леніна проходила першість вузів міста з кросу. Збірна команда університету посіла третє місце, пропустивши уперед сильні команди Політехнічного і Педагогічного інститутів.

Поряд з досвідченими спортсменами, як Л. Бакланова, М. Ільченко, С. Хоментовський виступали зовсім молоді — Л. Воскобойникова (І курс мехмату), А. Дударев (І курс мехмату), В. Лугова (ІІ курс філфаку) та ін.

Відмовився від участі в змаганнях без поважної причини, чим поставив під загрозу успішний виступ команди, студент першого курсу фізичного факультету Віктор Красницький.

Літній спортивний сезон розпочався, головні старти попереуд.

М. БУГАЙЦОВ,  
майстер спорту.

## МІСЦЯ РОЗПОДІЛЕНО

Пройшли змагання з дев'ятої видів програми спартакіади університету. Місця розподілено так: I місце — мехмат (156 очок), II — геолого-географічний факультет (105 очок), III — подільський філфак та факультет романо-германської філології, далі місця розподілені відповідно V, VI,

VII, VIII, IX — юрфак (100 очок), істфак (93 очка), біофак (92 очка), хімфак (86 очок), фізфак (80 очок).

Відібрано провели змагання спортсменів мехмату (старший викладач Пилипенко, голова спортивної філології), далі місця розподілені відповідно V, VI,

А. ЛУПОЛОВЕР.

## ЗМАГАННЯ ПЛАВЦІВ

25 і 26 березня проходили змагання з плавання за програмою спартакіади ОДУ.

Перше місце зайняв колектив геолого-географічного факультету, набравши 205 очків, на другому — механіко-математичний факультет — 150 очків і на третьому — РГФ — 136 очків. У осо-

бистому заліку треба відзначити спортсменів фізичного факультету: В. Дідрих (І курс), А. Петренко (ІІ курс), які здобули перші місця з великим відривом від більших суперників. На дистанції 100 метрів вільним стилем на другому місці був І. Куртиш (мехмат), на третьому В. Ізрайкін (фізфак).

У жінок на цій дистанції третя відзначити Т. Вдовенко (ІІІ

курс геолого-географічного факультету), яка зайняла перше місце. На дистанції 100 м стилем «брас» боротьба була запеклою. Студент І. Карапуш був першим, другим — І. Овчинников.

На дистанції 100 м на спині у чоловіків першим був Сиротило (геолого-географічний факультет) і лише касання програв спортсменів фізичного факультету: В. Дідрих (І курс), А. Петренко (ІІ курс), які здобули перші місця з великим відривом від більших суперників. На дистанції 100 метрів вільним стилем на другому місці був І. Куртиш (мехмат), на третьому В. Ізрайкін (фізфак).

П. БІЛЛЕР,

## ВАЖЛИВІСТЬ ПРАВОВОЇ ПРОПАГАНДИ

Повага до права, до закону повинна стати особистим переконаннямкої людини.

Із Звітної доповіді ЦК КПРС ХХІV з'їзду

Думаю, не треба доводити важливість правового виховання. Іноді, щоправда, в нашій літературі зустрічаються висловлення, що в сучасних умовах, коли радянське суспільство знаходиться на завершальному етапі культурної революції, навряд чи є підстави вважати, що злонечі робляться в результаті незнання карного закону. Розмежування таких понять як злонечине і незлочинне, очевидно, ні в кого не викликає серйозних затруднень.

Аналіз досліджень, проведених нами серед школярів старших класів, дослідження, проведені ЦК ВЛКСМ, дослідження літовських вчених і МВС СРСР не дають підстав для таких категоричних висновків.

Ще більш переконливо підтверджують необхідність правової пропаганди дослідження, проведені Одесською обласною прокуратурою серед студентів вузів Одеси. Ці дослідження показують, що більше половини студентів, яких опитували, не мають елементарних понять про право.

Юридичним факультетом ОДУ разом з обкомом ЛКСМУ проведено також соціологічні дослідження, якими було охоплено понад 2000 учнів старших класів області. На питання: «З яких джерел були почерпнуті правові знання?» — 22 процента відповіли, що в школі, 15 процентів одержали їх від батьків, 13 — від товаришів, 12 — з детективної літератури, 11 — з правової літератури й лекцій, 11 — з передач по радіо і телебаченню, 10 — з кінофільмів, 3 процента від сусідів і 3 — з інших джерел. Серйозну плутанину виявило ба-

гато опитаних щодо хуліганства, яке чимало людей ототожнюють з пустощами, тобто не відрізняють дрібне хуліганство від злісного.

Якщо на питання про відповідальність за дрібне хуліганство, 41 процент опитаних дали відповідь, що добре знайомі, 48 процентів — частково, і лише 10 процентів не знають, то у відповідях на питання про відповідальність за злісне хуліганство ми бачимо картину іншого порядку: 83 процента — фактично не знайомі і лише 25 процентів добре знайомі з правовими нормами з цього питання.

Ефективність роботи з правовою пропагандою багато в чому за предметності заходів, що проводяться. Вимога до комсомольських організацій посилити правову пропаганду серед молоді міститься і в резолюції XVI з'їзду ВЛКСМ. Дослідження, проведені нами, аналіз досвіду роботи судових та прокурорських органів дають нам можливість внести деякі пропозиції, що, безсумнівно, допоможуть лекторам комсомольських організацій більш ефективно й цілеспрямовано проводити пропаганду правових знань серед молоді.

Проведення такої роботи вимагає обліку специфічних особливостей цієї категорії молоді, її психології. Виступаючи, лектор повинен емоціонально, переконливо доводити, що відповідальність настає в будь-якому випадку вчинення правопорушення, навіть, якщо за правопорушника відповідають батьки.

Треба донагатися усвідомлення в неповнолітніх того, що Радянський закон гуманний, але, якщо особа його порушує, переходить межу правомірної поведінки, значить, обов'язково наступає су-

дуже погано сприймається молодіжною аудиторією інформація, якщо лектор читає по шпаргалці. Дослідження показали, що молодь краще слухає лектора віком від 23 до 27 років, до того, щоб він був акуратно одягнений і володів добре мовою дикцією.

Цікавий і корисний в цій галузі досвід роботи комсомольської організації юридичного факультету. Комсомольцями запропонована дискусійна ігрова форма пра-вової пропаганди. Спочатку, як спроба, було запропоновано провести юридичний «бій» в 116-й школі серед старшокласників. В

тому ж відношенні візяли участь учні села Велика Долина Овідіопільського району і 122-ї школи міста.

Ця форма себе на практиці вивівдала й студенти-юристи за- пропонували провести міську юридичну вікторину («бій») за участю команд міста й області. Для проведення цього заходу Юридична Рада, створена з викладачів і студентів юридичного факультету та представників обкому ЛКСМУ складала положення про проведення юридичного «бою», питання і завдання для команд. Положення були розіслані школам міста.

10 квітня 1971 року в вазі відбувся перший міський юридичний «бій», в якому брали участь 9 команд шкіл міста й області. Після цього в Юридичній Раді по організації «бою» і в редакції міської комсомольської газети розлядалися питання історії радицької юриспруденції, відбуваються зустрічі з чекістами-учасниками Великої Вітчизняної війни, слідчими прокуратури і РОВД району, зустрічі зі студентами юридичного факультету ОДУ за круглим столом, читається лекція.

Представляє величезний інтерес і тематичний вечір на тему «Закони Країни моєї», організований обласною прокуратурою для студентів вузів міста.

В результаті проведеної роботи в Комінтернівському районі в 1971 році порівняно з 1970 роком злочини серед неповнолітніх знишились. Значить, наш труд не пропав даром, а наші пропозиції